Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

1. srpna 2025*

„Řízení o předběžné otázce – Článek 19 odst. 1 SEU – Povinnost členských států stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie – Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie – Právo na účinnou právní ochranu – Možnost využít rozhodčího řízení – Rozhodčí řízení mezi jednotlivci – Povinné rozhodčí řízení – Rozhodnutí orgánu mezinárodní sportovní federace o uložení sankce – Nález Tribunal arbitral du sport (CAS) potvrzený rozhodnutím soudu třetího státu – Opravný prostředek proti rozhodčímu nálezu – Vnitrostátní právní úprava, která tomuto rozhodčímu nálezu přiznává povahu věci pravomocně rozsouzené mezi stranami a důkazní sílu vůči třetím osobám – Pravomoci a povinnosti vnitrostátních soudů, u nichž je uplatňován uvedený rozhodčí nález – Účinný přezkum souladu takového rozhodčího nálezu se zásadami a ustanoveními, které jsou součástí veřejného pořádku Unie“

Ve věci C-600/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Cour de cassation (Kasační soud, Belgie) ze dne 8. září 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 2. října 2023, v řízení

Royal Football Club Seraing SA

proti

Fédération internationale de football association (FIFA),

Union des associations européennes de football (UEFA),

Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA),

za účasti:

Doyen Sports Investment Ltd,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda, K. Jürimäe, C. Lycourgos, I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, S. Rodin, A. Kumin, N. Jääskinen a D. Gratsias, předsedové senátů, E. Regan, I. Ziemele, J. Passer (zpravodaj) a Z. Csehi, soudci,

* Jednací jazyk: francouzština.

generální advokátka: T. Ćapeta,

za soudní kancelář: C. Di Bella, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. října 2024,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Royal Football Club Seraing SA: J.-L. Dupont, M. Hissel a F. Stockart, advokáti, F. Irurzun, abogado, a M. Orth, Rechtsanwalt,

– za Fédération internationale de football association (FIFA): A. Laes, advokát, a D. Van Liedekerke, advocaat,

– za Union des associations européennes de football (UEFA): P. González-Espejo García, abogado, B. Keane, D. Slater a D. Waelbroeck, advokáti,

– za Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA): N. Cariat a A. Stévenart, advokáti, a E. Matthys, advocaat,

– za Doyen Sports Investment Ltd: M. Hissel, advokát,

– za belgickou vládu: M. Jacobs, L. Jans, C. Pochet a M. Van Regemorter, jako zmocněnkyně, ve spolupráci s: Y. Herinckx, advokát,

– za německou vládu: J. Möller a A. Hoesch, jako zmocněnci,

– za řeckou vládu: K. Boskovits, jako zmocněnec,

– za francouzskou vládu: B. Fodda, J.-B. Merlin, M. Raux a B. Travard, jako zmocněnci,

– za litevskou vládu: S. Grigonis a V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, jako zmocněnci,

– za nizozemskou vládu: M. H. S. Gijzen, jako zmocněnkyně,

– za Evropskou komisi: F. Erlbacher, T. Maxian Rusche, S. Noë a F. Ronkes Agerbeek, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 16. ledna 2025,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s článkem 267 SFEU a článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Royal Football Club Seraing SA (dále jen „RFC Seraing“) na jedné straně a Fédération internationale de football association (Mezinárodní federace fotbalových asociací, FIFA), Union des associations européennes de football (Unie evropských fotbalových asociací, UEFA) a Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA) na straně druhé ohledně návrhu na prohlášení neplatnosti, na vydání soudních příkazů a na náhradu škod, které RFC Seraing údajně utrpěla v důsledku toho, že tyto tři asociace zavedly pravidla, která musí být podle jejího názoru považována za neplatná, neboť jsou v rozporu s unijním právem.

Právní rámec

Unijní právo

3 Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU stanoví:

„Členské státy stanoví prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie.“

4 Článek 267 SFEU stanoví:

„Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se:

a) výkladu Smluv,

b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty [Evropské unie].

Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této otázce.

[…]“

5 Článek 47 Listiny, nadepsaný „Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces“, zní:

„Každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem.

Každý má právo, aby jeho věc byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem. Každému musí být umožněno poradit se, být obhajován a být zastupován.

[…]“

Belgické právo

Soudní řád

6 Soudní řád, ve znění zákona o různých ustanoveních v oblasti soudnictví ze dne 21. prosince 2018 (*Moniteur belge* ze dne 31. prosince 2018, s. 106560) (dále jen „soudní řád“), obsahuje první část, která je nadepsána „Obecné zásady“. Tato první část obsahuje kapitolu III, která je nadepsána „Rozhodnutí a rozsudky“ a v níž se nachází čl. 19 první pododstavec tohoto soudního řádu, který stanoví:

„Rozhodnutí je pravomocné, pokud soudce již nemůže znovu rozhodovat o sporné otázce, s výjimkou opravných prostředků stanovených zákonem.“

7 Uvedená první část zahrnuje kapitolu IV, nadepsanou „Věc pravomocně rozsouzená“. V této kapitole IV se nacházejí články 23 až 28 uvedeného soudního řádu, které stanoví:

„Čl[ánek] 23

Překážka věci pravomocně rozsouzené se vztahuje pouze k tomu, co bylo předmětem rozhodnutí. Musí se jednat o stejný nárok; návrh musí být založen na stejném důvodu, a to bez ohledu na uplatněný právní základ, musí se týkat týchž stran a být podán jimi a proti nim ve stejném postavení. Překážka věci pravomocně rozsouzené však není dána ve vztahu k návrhu, který je založen na stejném důvodu, ale o němž soud nemohl rozhodnout s ohledem na právní základ, o který se opírá.

Čl[ánek] 24

Každé konečné rozhodnutí zakládá od svého vyhlášení překážku věci pravomocně rozsouzené.

Čl[ánek] 25

Překážka věci pravomocně rozsouzené brání opětovnému podání návrhu.

Čl[ánek] 26

Překážka věci pravomocně rozsouzené trvá, dokud není rozhodnutí zrušeno.

Čl[ánek] 27

Námitku překážky věci pravomocně rozsouzené lze v každém případě uplatnit u soudu rozhodujícího ve věci samé, jemuž byl návrh předložen.

Soud nemůže tuto námitku vznést z vlastního podnětu.

Čl[ánek] 28

Rozhodnutí nabývá právní moci, jakmile již proti němu nelze podat odpor nebo odvolání, s výjimkou případů stanovených zákonem a aniž jsou dotčeny účinky mimořádných opravných prostředků.“

8 Soudní řád obsahuje rovněž šestou část, nadepsanou „Rozhodčí řízení“. Kapitola VI této šesté části, nadepsaná „Rozhodčí nález a ukončení řízení“, zahrnuje článek 1713 tohoto soudního řádu, který obsahuje mimo jiné následující ustanovení:

„§ 1. Rozhodčí soud přijímá konečné nebo předběžné rozhodnutí formou jednoho nebo několika nálezů.

[…]

§ 9. Nález má ve vztazích mezi stranami tytéž účinky jako rozhodnutí soudu.“

9 Kapitola VIII uvedené šesté části, nadepsaná „Uznání a výkon rozhodčích nálezů“, obsahuje mimo jiné články 1719 až 1721 soudního řádu, které stanoví:

„Čl[ánek] 1719

§ 1. Rozhodčí nález vydaný v Belgii nebo v zahraničí lze vykonat až poté, co jej soud prvního stupně zcela nebo zčásti opatří doložkou vykonatelnosti v souladu s postupem uvedeným v článku 1720.

§ 2. Soud prvního stupně může nález opatřit doložkou vykonatelnosti pouze tehdy, pokud již nelze nález napadnout u rozhodců nebo pokud rozhodci bez ohledu na odvolání nařídili jeho předběžný výkon.

Čl[ánek] 1720

§ 1. Soud prvního stupně je příslušný k rozhodnutí o návrhu na uznání a výkon rozhodčího nálezu vydaného v Belgii nebo v zahraničí.

[…]

§ 2. Byl-li nález vydán v zahraničí, je místně příslušným soudem soud prvního stupně v místě sídla odvolacího soudu, v jehož obvodu má osoba, vůči níž je podán návrh na prohlášení vykonatelnosti, bydliště, nebo – nemá-li bydliště – místo obvyklého pobytu, nebo případně sídlo, či – nemá-li sídlo – provozovnu nebo pobočku. […]

[…]

§ 5. Nález může být uznán nebo prohlášen vykonatelným pouze tehdy, není-li v rozporu s podmínkami článku 1721.

Čl[ánek] 1721

§ 1. Soud prvního stupně odmítne uznat rozhodčí nález a prohlásit jej vykonatelným bez ohledu na zemi, ve které byl vydán, pouze za následujících okolností:

[…]

b) zjistí-li soud prvního stupně:

[…]

ii) že uznání nebo výkon nálezu by byly v rozporu s veřejným pořádkem.

[…]“

Zákon o mezinárodním právu soukromém

10 Článek 22 loi portant le Code de droit international privé (zákon o mezinárodním právu soukromém) ze dne 16. července 2004 (*Moniteur belge* ze dne 27. července 2004, s. 57344), který je nadepsán „Uznání a prohlášení vykonatelnosti cizích soudních rozhodnutí“, stanoví:

„1. Cizí soudní rozhodnutí, které je vykonatelné ve státě, v němž bylo vydáno, se v Belgii prohlásí za zcela nebo zčásti vykonatelné postupem uvedeným v článku 23.

Cizí soudní rozhodnutí je v Belgii zcela nebo zčásti uznáno, aniž je nutné použít postup uvedený v článku 23.

Je-li otázka uznání rozhodnutí vznesena u belgického soudu jako předběžná otázka, může o ní tento soud rozhodnout.

Rozhodnutí může být uznáno nebo prohlášeno vykonatelným pouze tehdy, pokud není v rozporu s podmínkami stanovenými v článku 25.

2. Každá osoba, která na tom má zájem […], může postupem uvedeným v článku 23 navrhnout, aby bylo rozhodnuto, že rozhodnutí má být zcela nebo zčásti uznáno nebo prohlášeno vykonatelným, nebo že uznáno nebo prohlášeno vykonatelným být nemůže.

3. Pro účely tohoto zákona

1° ‚soudní rozhodnutí‘ zahrnuje každé rozhodnutí vydané orgánem vykonávajícím soudní pravomoc;

2° se uznáním stává právně závazným to, co bylo rozhodnuto v zahraničí.“

Předpisy vydané asociací FIFA

Stanovy FIFA

11 FIFA je soukromoprávní asociace se sídlem v Curychu (Švýcarsko).

12 Podle článku 2 stanov FIFA ve znění z května 2024, které se v podstatě a s výhradou jejich přečíslování shodují s předchozími ročními vydáními těchto stanov, je cílem této asociace mimo jiné „vypracovat pravidla a předpisy upravující fotbal a s ním související otázky a zajistit jejich dodržování“, jakož i „dohlížet na fotbal ve všech jeho formách přijetím všech opatření, která se jeví jako nezbytná a doporučeníhodná za účelem předcházení porušení stanov, předpisů, rozhodnutí FIFA a pravidel hry“ na světové úrovni.

13 Podle článků 11 a 14 těchto stanov se členem FIFA v dané zemi může stát každá „asociace odpovědná za organizování a kontrolu fotbalu“, a to zejména za podmínky, že se nejprve zaváže dodržovat mimo jiné stanovy, předpisy a směrnice FIFA a rozhodnutí jejích orgánů. Taková asociace je jakožto člen FIFA na základě článků 14 a 15 uvedených stanov povinna zejména zajistit, aby její vlastní členové dodržovali stanovy, předpisy a směrnice FIFA a rozhodnutí jejích orgánů, a zajistit, aby je dodržovaly všechny entity ve fotbale, zejména ligy a kluby, které jí podle článku 20 týchž stanov podléhají, jakož i hráči. Mimoto se taková asociace musí podřídit pravomoci a rozhodnutím Tribunal arbitral du sport (Mezinárodní sportovní arbitráž, CAS) a ve vlastních stanovách stanovit ustanovení, podle nichž musí také všechny tyto entity výslovně uznat tuto pravomoc a tato rozhodnutí. V praxi je v současnosti členy FIFA více než 200 národních fotbalových asociací. Patří mezi ně URBSFA, která má sídlo v Belgii a jejímž cílem je zajišťovat organizaci a podporu fotbalu v tomto členském státě.

14 Článek 44 stanov FIFA, nadepsaný „Soudní orgány“, v odstavci 1 stanoví:

„Soudními orgány FIFA jsou:

a) disciplinární komise;

[…]

c) odvolací komise.“

15 Článek 47 těchto stanov, nadepsaný „Odvolací komise“, stanoví:

„1. Činnost odvolací komise se řídí Disciplinárním řádem FIFA a Etickým kodexem FIFA.

2. Odvolací komise je příslušná k projednávání odvolání proti rozhodnutím disciplinární komise, která nejsou podle těchto stanov nebo předpisů FIFA považována za konečná.

3. Rozhodnutí odvolací komise jsou konečná a závazná pro všechny dotčené strany, s výhradou rozhodnutí, proti nimž lze podat odvolání k Tribunal arbitral du sport (CAS).“

16 Oddíl IX uvedených stanov, nadepsaný „Rozhodčí řízení“, obsahuje následující články:

„Článek 49. Tribunal arbitral du sport (CAS)

1. FIFA uznává Tribunal arbitral du sport (CAS) se sídlem v Lausanne (Švýcarsko) jako nezávislý rozhodčí soud příslušný k řešení sporů mezi FIFA, členskými asociacemi, konfederacemi, ligami, kluby, hráči, funkcionáři, fotbalovými agenty a pořadateli zápasů.

2. Rozhodčí řízení je upraveno ustanoveními Kodexu sportovní arbitráže CAS. CAS v prvé řadě uplatňuje různé předpisy FIFA a podpůrně švýcarské právo.

[…]

Článek 50. Pravomoc CAS

1. Každý opravný prostředek proti rozhodnutím FIFA a jejích orgánů přijatým v posledním stupni musí být podán k CAS. […]

[…]

4. Opravný prostředek nemá odkladný účinek. Příslušný rozhodovací orgán FIFA, nebo případně CAS, může opravnému prostředku přiznat odkladný účinek.

[…]

Článek 51. Povinnosti týkající se řešení sporů

1. Konfederace, členské asociace a ligy se zavazují uznávat CAS jako nezávislý soudní orgán. Zavazují se přijmout veškerá nezbytná opatření, aby se jejich členové, jakož i jejich hráči a funkcionáři podrobili rozhodčímu řízení CAS. […]

2. Není-li to výslovně dovoleno předpisy FIFA, je zakázáno obracet se na obecné soudy. Je rovněž zakázáno obracet se na obecné soudy s návrhem na nařízení jakéhokoli druhu předběžných opatření.

3. Asociace jsou povinny začlenit do svých stanov nebo předpisů ustanovení, které v případě sporů uvnitř asociace nebo v případě sporů týkajících se lig, členů lig, klubů, členů klubů, hráčů, funkcionářů a dalších členů asociace zakazuje obracet se na obecné soudy, pokud předpisy FIFA a závazná právní ustanovení možnost obrátit se na obecné soudy výslovně nestanoví nebo nepředepisují. Namísto řízení u obecných soudů je tedy třeba stanovit rozhodčí řízení. Uvedené spory budou předkládány buď CAS, nebo řádnému a nezávislému rozhodčímu soudu uznávanému předpisy příslušné asociace nebo konfederace.

Asociace musí také zajistit, aby bylo toto ustanovení v rámci dané asociace uplatňováno, a to v případě potřeby přenesením této povinnosti na její členy. Asociace jsou povinny sankcionovat každou stranu, která nebude tyto povinnosti dodržovat, a stanovit, že opravné prostředky proti uloženým sankcím jsou stejným způsobem podávány pouze k rozhodčímu soudu, a nikoli k obecnému soudu.“

Předpis o statusu a přestupech hráčů

17 Dne 22. března 2014 přijala FIFA předpis nazvaný „Předpis o statusu a přestupech hráčů“, který vstoupil v platnost dne 1. srpna 2014. Tento předpis zrušuje a nahrazuje dřívější předpis, který měl stejný název a byl vyhlášen dne 5. července 2001.

18 Článek 1 uvedeného předpisu, nadepsaný „Působnost“, v odstavci 1 stanoví:

„Tento předpis stanoví univerzální a závazná pravidla týkající se statusu hráčů a jejich kvalifikace pro účast v organizovaném fotbale, jakož i jejich přestupu mezi kluby náležejícími k různým asociacím.“

19 Tentýž předpis byl změněn v prosinci 2014 (dále jen „PSPH“). Mezi ustanovení vyplývající z této změny patří mimo jiné článek 18a PSPH, který je nadepsaný „Vliv třetí strany na kluby“ a stanoví:

„1. Žádný klub nesmí uzavřít smlouvu, která by soupeřícímu klubu/soupeřícím klubům a naopak, nebo jakékoli třetí osobě umožňovala získat v otázkách zaměstnávání nebo přestupů vliv na jeho nezávislost nebo jeho politiku nebo výkonnost jeho družstev.

2. Disciplinární komise FIFA může klubům, které nedodrží povinnosti stanovené v tomto článku, uložit sankce.“

20 Mezi tato ustanovení patří také článek 18b PSPH, nadepsaný „Vlastnictví hospodářských práv k hráčům třetími osobami“, který zní:

„1. Žádný klub ani hráč nesmí uzavřít se třetí osobou smlouvu, která by tuto třetí osobu opravňovala podílet se, ať již zcela nebo částečně, na odměně splatné v souvislosti s budoucím přestupem hráče z jednoho klubu do jiného klubu nebo která by této osobě udělovala jakákoli práva v souvislosti s přestupem nebo s odměnou za budoucí přestup.

2. Zákaz stanovený v prvním odstavci nabývá účinnosti dne 1. května 2015.

3. Smlouvy uvedené v prvním odstavci, které byly uzavřeny před 1. květnem 2015, mohou zůstat v platnosti, dokud nevyprší. Dobu jejich trvání však nelze prodloužit.

4. Doba trvání jakékoli smlouvy uvedené v prvním odstavci, která byla podepsána mezi 1. lednem 2015 a 30. dubnem 2015, nesmí přesáhnout jeden rok ode dne nabytí účinnosti.

5. Do konce dubna 2015 musí být všechny stávající smlouvy uvedené v prvním odstavci vloženy do [Systému regulace přestupů (TMS)]. Všechny kluby, které podepsaly takové smlouvy, je musí nahrát – v úplném znění včetně všech dodatků nebo příloh – do TMS a uvést přitom informace o dotčené třetí osobě, celé jméno hráče a dobu trvání smlouvy.

6. Disciplinární komise FIFA může uložit disciplinární sankce klubům nebo hráčům, kteří nedodržují povinnosti uvedené v [tomto článku].“

Skutkový stav v původním řízení a předběžné otázky

Skutečnosti předcházející sporu v původním řízení

Smlouvy uzavřené mezi RFC Seraing a Doyen

21 RFC Seraing je fotbalový klub ve formě akciové společnosti, který má sídlo v Belgii a je členem URBSFA.

22 Dne 30. ledna 2015 uzavřel RFC Seraing první smlouvu se společností Doyen Sports Investment Ltd (dále jen „Doyen“), která má sídlo na Maltě a její hlavní hospodářskou činností je poskytování finanční pomoci fotbalovým klubům v Evropě. Cílem této první smlouvy bylo stanovit rámec pro budoucí uzavírání smluv o financování hráčů a převést na společnost Doyen část „hospodářských práv“ RFC Seraing ke třem určitým hráčům. Tato hospodářská práva mají odrážet finanční hodnotu hráčů. Jsou spojena s „federativními právy“, která klub získává angažováním určitého hráče, jako je právo zaregistrovat tohoto hráče nebo právo nechat ho hrát. Jejich výkon umožňuje klubu, který je vlastní, požadovat částky, jež jsou splatné například v případě hostování nebo přestupu uvedeného hráče, za využití nebo postoupení jeho práv k podobizně nebo také z důvodu porušení jeho smlouvy.

23 Podle této první smlouvy, jejíž konec platnosti byl stanoven na 1. července 2018, se společnost Doyen stala vlastníkem 30 % hospodářských práv, která měl klub RFC Seraing ke třem dotyčným hráčům, a zaplatila mu za to částku 300 000 eur. RFC Seraing se zase zavázal, že „nezávisle a samostatně“ nepřevede na třetí osobu zbývající část jeho hospodářských práv k těmto hráčům.

24 Dne 7. července 2015 RFC Seraing uzavřel se společností Doyen druhou smlouvu (společně s první smlouvou dále jen „smlouvy dotčené v původním řízení“). V této druhé smlouvě bylo stanoveno, že se na společnost Doyen převádí 25 % hospodářských práv držených klubem RFC Seraing ke čtvrtému hráči a společnost Doyen za to zaplatí částku 50 000 eur.

Disciplinární a rozhodčí řízení vedená ve Švýcarsku

25 Na základě vyšetřování zahájila FIFA ve spolupráci s URBSFA dne 2. července 2015 disciplinární řízení proti RFC Seraing, které se týkalo možného porušení článků 18a a 18b PSPH, neboť posledně uvedený uzavřel smlouvy dotčené v původním řízení.

26 Dne 4. září 2015 přijala disciplinární komise FIFA rozhodnutí (dále jen „rozhodnutí disciplinární komise FIFA“), v němž nejprve prohlásila, že klub RFC Seraing porušil články 18a a 18b PSPH, když uzavřel smlouvy dotčené v původním řízení. Dále tato komise zakázala tomuto klubu registrovat hráče během čtyř po sobě jdoucích registračních období, a to ať už na národní nebo mezinárodní úrovni. Konečně mu uvedená komise uložila pokutu ve výši 150 000 švýcarských franků (tedy přibližně 138 000 eur podle tehdy platného směnného kurzu), která byla splatná do 30 dnů od oznámení jejího rozhodnutí.

27 Dne 30. listopadu 2015 podal klub RFC Seraing proti tomuto rozhodnutí odvolání k odvolací komisi FIFA. Dne 3. prosince 2015 tento klub tuto komisi dále požádal, aby vzhledem k absenci odkladného účinku u takového odvolání rozhodla o odkladu vykonatelnosti uvedeného rozhodnutí. Dne 4. prosince 2015 předseda uvedené komise této žádosti vyhověl.

28 Dne 7. ledna 2016 odvolací komise FIFA zamítla odvolání, které RFC Seraing podal proti rozhodnutí disciplinární komise FIFA (dále jen „rozhodnutí odvolací komise FIFA“).

29 Dne 9. března 2016 podal RFC Seraing k CAS žalobu znějící na neplatnost rozhodnutí odvolací komise FIFA. Dne 17. března 2016 tento klub kromě toho uvedený orgán požádal, aby byl vzhledem k absenci odkladného účinku u takové žaloby přiznán uvedené žalobě odkladný účinek na základě článku 50 stanov FIFA. Dne 12. dubna 2016 uvedený orgán této žádosti vyhověl.

30 V rámci této žaloby RFC Seraing v podstatě mimo jiné uvedl, že rozhodnutí odvolací komise FIFA a disciplinární sankce, které mu jsou tímto rozhodnutím uloženy, jsou protiprávní, neboť ustanovení, z nichž uvedené rozhodnutí vychází, jsou sama o sobě protiprávní. Tento klub v této souvislosti mimo jiné tvrdil, že články 18a a 18b PSPH jsou v rozsahu, v němž stanoví úplný zákaz tzv. praktik „third-party influence“ a „third-party ownership“ pod hrozbou disciplinárních sankcí, v rozporu s unijním právem, a konkrétně s volným pohybem pracovníků zaručeným v článku 45 SFEU, volným pohybem služeb zaručeným v článku 56 SFEU a volným pohybem kapitálu zaručeným v článku 63 SFEU, jakož i s pravidly hospodářské soutěže stanovenými v článcích 101 a 102 SFEU. Dovolával se rovněž porušení švýcarských pravidel hospodářské soutěže.

31 Dne 9. března 2017 vydala CAS rozhodčí nález (dále jen "nález CAS"), v němž na prvním místě zejména konstatovala, že se na tento spor vztahují předpisy FIFA, švýcarské právo a unijní právo. Pokud jde o unijní právo, měla CAS nejprve za to, že kumulativní podmínky, které jí ukládají, aby v rámci svého posouzení zohlednila svobody pohybu a pravidla hospodářské soutěže jakožto „kogentní ustanovení jiného než [švýcarského práva]" ve smyslu švýcarského práva, jsou splněny. Ustanovení, v nichž jsou tyto svobody a tato pravidla zakotveny, jsou totiž podle názoru CAS Soudním dvorem považovány za součást veřejného pořádku Unie. Dále podle jejího názoru existuje úzký vztah mezi předmětem sporu a těmito ustanoveními s ohledem na zjevný účinek PSPH na území Unie a konkrétně na činnost fotbalových klubů usazených v členských státech a s ohledem na vliv rozhodnutí odvolací komise FIFA na možnost klubu RFC Seraing účastnit se klubových fotbalových soutěží pořádaných na tomto území. Konečně měla CAS za to, že švýcarský právní řád sdílí zájmy a hodnoty chráněné uvedenými ustanoveními.

32 Pokud jde na druhém místě o meritum sporu, měla CAS zejména za to, že RFC Seraing neprokázal, že články 18a a 18b PSPH jsou v rozporu se švýcarskými pravidly hospodářské soutěže. Tento orgán rovněž odmítl existenci porušení unijního práva, konkrétně článků 45, 56, 63, 101 a 102 SFEU.

33 Pokud jde zaprvé o svobody pohybu, měla CAS v podstatě nejprve za to, že články 18a a 18b PSPH brání volnému pohybu kapitálu. Dále byl tento orgán toho názoru, že údajný negativní dopad těchto článků na volný pohyb pracovníků a volný pohyb služeb naproti tomu není dostatečně prokázán a v každém případě je omezený. Konečně uvedený orgán poznamenal, že bez ohledu na to, o kterou svobodu se jedná, je existence uvedených článků v každém případě odůvodněna sledováním legitimních cílů obecného zájmu v oblasti sportu, jako je zejména zachování integrity soutěží, a že ze zkoumání jejich obsahu vyplývá nejen to, že jsou vhodné k dosažení těchto cílů, ale i to, že nejdou nad rámec toho, co je k tomuto účelu nezbytné a přiměřené.

34 Pokud jde zadruhé o unijní pravidla hospodářské soutěže, CAS měla za to, že cílem článků 18a a 18b PSPH není omezit hospodářskou soutěž, ale sledovat legitimní cíle obecného zájmu v oblasti sportu, které jsou uvedeny v předchozím bodě. Dále měla za to, že RFC Seraing neprokázal, že skutečným nebo potenciálním účinkem těchto článků je omezení hospodářské soutěže.

35 Na třetím místě CAS potvrdila pokutu uloženou klubu RFC Seraing a zákaz registrovat hráče, který byl tomuto klubu uložen, přičemž zkrátila dobu trvání tohoto zákazu na tři po sobě jdoucí registrační období.

36 Na čtvrtém a posledním místě CAS rozhodla, že s ohledem na opatření spočívající v odkladu a pozastavení, která postupně přijaly odvolací komise FIFA a CAS, se tyto disciplinární sankce použijí od doručení jejího nálezu klubu RFC Seraing, a pokuta tudíž musí být zaplacena do 30 dnů od tohoto doručení a zákaz registrace se musí vztahovat na období registrace v létě 2017, zimě 2017/2018 a létě 2018.

37 Dne 15. května 2017 podal klub RFC Seraing k Tribunal fédéral (Spolkový soud, Švýcarsko) žalobu proti nálezu CAS. Tento klub dále navrhl, aby uvedený soud přiznal této žalobě odkladný účinek.

38 Usnesením ze dne 7. srpna 2017 předseda Tribunal fédéral tento návrh na přiznání odkladného účinku zamítl.

39 RFC Seraing uplatnil na podporu své žaloby zejména žalobní důvod vycházející z neslučitelnosti nálezu CAS s „hmotným veřejným pořádkem“ ve smyslu švýcarského práva. Tento klub v této souvislosti opět zejména tvrdil, že tento nález je v rozporu s volným pohybem pracovníků zaručeným v článku 45 SFEU, volným pohybem služeb zaručeným v článku 56 SFEU a volným pohybem kapitálu zaručeným v článku 63 SFEU, s pravidly hospodářské soutěže uvedenými v článcích 101 a 102 SFEU a se švýcarskými pravidly hospodářské soutěže.

40 FIFA a CAS ve svých spisech nebo vyjádřeních navrhly, aby byla žaloba klubu RFC Seraing zamítnuta.

41 Tribunal fédéral tuto žalobu rozsudkem ze dne 20. února 2018 zamítl. Pokud jde o žalobní důvod klubu RFC Seraing, jenž vychází z neslučitelnosti nálezu CAS s hmotným veřejným pořádkem, a konkrétně s pravidly hospodářské soutěže a svobodami pohybu, uvedený soud na prvním místě připomněl svou ustálenou judikaturu týkající se této otázky. Z této judikatury zaprvé vyplývá, že rozhodčí nález lze považovat za neslučitelný s hmotným veřejným pořádkem pouze tehdy, pokud svým výsledkem, a nikoli pouze svým odůvodněním porušuje základní a obecně uznávané hodnoty, které by podle pojmového chápání existujícího ve Švýcarsku měly tvořit základ každého právního řádu. Zadruhé takové porušení předpokládá, že tento nález je v rozporu se základními zásadami hmotného práva do té míry, že již není slučitelný s rozhodujícím právním řádem a rozhodujícím systémem hodnot. Zatřetí pravidla hospodářské soutěže nejsou součástí hmotného veřejného pořádku.

42 Na druhém místě uvedený soud v podstatě dodal, že žalobní důvod vycházející z neslučitelnosti nálezu CAS s hmotným veřejným pořádkem musí být v každém případě v projednávané věci odmítnut jako nepřípustný v rozsahu, v němž se týká unijního práva a švýcarských pravidel hospodářské soutěže, protože nesplňuje požadavek odůvodnění použitelný na žaloby proti rozhodčímu nálezu.

Soudní řízení vedené v Belgii

43 Dne 3. dubna 2015, tedy ještě před zahájením disciplinárního řízení asociací FIFA, podaly společnost Doyen a nezisková asociace RFC sérésien, která byla založena podle belgického práva a řídí klub RFC Seraing, proti FIFA, UEFA a URBSFA žalobu k tribunal de commerce francophone de Bruxelles (Frankofonní obchodní soud v Bruselu, Belgie).

44 Dne 8. července 2015, tedy po zahájení tohoto disciplinárního řízení, ale před přijetím rozhodnutí disciplinární komise FIFA, RFC Seraing dobrovolně vstoupil do řízení a navrhl uvedenému soudu, aby určil, že úplný zákaz praktik „third-party influence“ a „third-party ownership“, stanovený v článcích 18a a 18b PSPH, není v souladu s unijním právem a konkrétně s články 45, 56, 63, 101 a 102 SFEU. Tento klub dále uvedenému soudu navrhl, aby prohlásil za neplatná všechna ustanovení obsahující takový úplný zákaz, vydal různé příkazy proti FIFA, UEFA a URBSFA a přiznal mu prozatímní částku ve výši 500 000 eur jako náhradu různých škod, které mu údajně vznikly v důsledku použití článků 18a a 18b PSPH.

45 Dne 17. listopadu 2016 vydal tribunal de commerce francophone de Bruxelles rozsudek, v němž zejména prohlásil, že není příslušný k rozhodnutí o různých návrzích klubu RFC Seraing.

46 Dne 19. prosince 2016, tedy po přijetí rozhodnutí disciplinární komise FIFA a rozhodnutí odvolací komise FIFA, ale před vydáním nálezu CAS, podal RFC Seraing odvolání proti uvedenému rozsudku ke cour d’appel de Bruxelles (Odvolací soud v Bruselu, Belgie).

47 V rámci tohoto odvolání tento klub mimo jiné tvrdil, že mu vznikly různé škody v důsledku pochybení, kterého se dopustila FIFA společně s URBSFA a v podstatě spočívalo v tom, že tyto asociace vůči němu uplatnily články 18a a 18b PSPH, když nejprve zahájily disciplinární řízení, poté mu vytýkaly porušení zákazů stanovených v těchto článcích, a konečně mu uložily disciplinární sankce. Toto disciplinární řízení, tato zjištění protiprávního jednání a tyto disciplinární sankce jsou totiž podle jeho názoru stiženy vadou spočívající v tom, že články 18a a 18b PSPH, na nichž jsou založeny, jsou samy v rozporu s unijním právem a konkrétně s články 45, 56, 63, 101 a 102 SFEU.

48 Dne 12. prosince 2019, tedy po vydání nálezu CAS a rozsudku Tribunal fédéral, zmíněného v bodě 41 tohoto rozsudku, cour d'appel de Bruxelles vydal rozsudek (dále jen „rozsudek cour d'appel de Bruxelles"), v němž zamítl všechny návrhy klubu RFC Seraing.

49 Cour d'appel de Bruxelles v uvedeném rozsudku na prvním místě zejména rozhodl, že odvolací důvody klubu RFC Seraing, podle nichž jsou články 18a a 18b PSPH v rozporu s unijním právem, již byly tímto klubem uplatněny před CAS v rámci jeho sporu s FIFA a zamítnuty v nálezu CAS. Podle cour d'appel de Bruxelles je přitom třeba mít s ohledem na články 24 a 28 a čl. 1713 odst. 9 soudního řádu za to, že nález CAS má stejné účinky jako rozhodnutí soudu ve vztazích mezi stranami, že od svého vyhlášení musí tudíž zakládat překážku věci pravomocně rozsouzené a od okamžiku, kdy Tribunal fédéral zamítl žalobu, která proti němu byla podána, nabývá právní moci. Cour d'appel de Bruxelles tedy dospěl k závěru, že dotčené odvolací důvody jsou nepřípustné v rozsahu, v němž směřují proti FIFA.

50 Na druhém místě cour d'appel de Bruxelles v podstatě uvedl, že od okamžiku, kdy soudní rozhodnutí nebo rozhodčí nález zakládají ve vztazích mezi stranami sporu překážku věci pravomocně rozsouzené, musí jim být tudíž vůči třetím osobám, které nejsou stranami tohoto sporu a vůči nimž se lze tohoto soudního rozhodnutí nebo rozhodčího nálezu dovolávat, přiznána důkazní síla, která je s takovou překážkou spojena. V projednávaném případě je uvedený soud toho názoru, že nález CAS má tedy důkazní sílu vůči URBSFA, která nebyla stranou sporu, jenž mezi RFC Seraing a FIFA probíhal před CAS. Vzhledem k takové důkazní síle příslušelo klubu RFC Seraing, aby v rozsahu, v němž viní z pochybení rovněž URBSFA, vyvrátil domněnku, která je založena na nálezu CAS a podle níž jsou články 18a a 18b PSPH v souladu s unijním právem. Uvedený klub však tuto povinnost nesplnil. Uvedený soud tudíž zamítl odvolací důvody uvedené v předchozím bodě jako neopodstatněné v rozsahu, v němž směřují proti URBSFA.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

51 RFC Seraing podal ke Cour de cassation (Kasační soud, Belgie), který je předkládajícím soudem, kasační opravný prostředek proti rozsudku cour d'appel de Bruxelles.

52 Cour de cassation v předkládacím rozhodnutí uvádí, že důvody kasačního opravného prostředku, které mu předložil RFC Seraing, nastolují dvě otázky týkající se výkladu unijního práva, které je podle jeho názoru nutné předložit Soudnímu dvoru.

53 Na prvním místě RFC Seraing v rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že cour d'appel de Bruxelles porušil zejména čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, článek 267 SFEU a článek 47 Listiny, když jako nepřípustné odmítl odvolací důvody v rozsahu, v němž směřovaly

proti FIFA. Uvedený soud měl totiž podle jeho názoru nesprávně za to, že nález CAS musí zakládat překážku věci pravomocně rozsouzené ve vztahu k FIFA, jelikož byl v tomto nálezu učiněn závěr, že články 18a a 18b PSPH jsou v souladu s unijním právem.

54 V této souvislosti z judikatury vycházející z rozsudku ze dne 23. března 1982, Nordsee (102/81, EU:C:1982:107), a rozsudku ze dne 6. března 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), podle RFC Seraing vyplývá, že mají-li jednotlivci možnost uzavřít dohodu, že o sporech, které mezi nimi mohou vzniknout, bude rozhodovat rozhodčí orgán, nesmí tím být narušeno plné dodržování, jednotný výklad a účinné uplatňování unijního práva na území Unie. Dále z ní podle jeho názoru vyplývá, že takový požadavek sám o sobě znamená, že příslušné vnitrostátní soudy mohou rozhodovat o sporných otázkách unijního práva, přičemž v případě potřeby předloží Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, aby byla jednotlivcům zajištěna účinná právní ochrana.

55 Kromě toho z rozsudku ze dne 7. dubna 2022, Avio Lucos (C-116/20, EU:C:2022:273), podle RFC Seraing v podstatě vyplývá, že ačkoli unijní právo nevyžaduje, aby příslušné vnitrostátní soudy za všech okolností upustily od použití pravidel vnitrostátního práva, která rozhodnutí soudní povahy přiznávají povahu věci pravomocně rozsouzené, kdyby to umožnilo napravit situaci neslučitelnou s unijním právem, taková pravidla musí nicméně v každém případě splňovat požadavky rovnocennosti a efektivity.

56 Tato judikatura však podle jeho názoru neumožňuje odpovědět na otázku položenou v projednávaném případě, tedy zda je v souladu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU skutečnost, že je vůči stranám sporu, který projednává soud členského státu, povaha věci pravomocně rozsouzené přiznána rozhodčímu nálezu, u něhož nebyl před tímto přiznáním přezkoumán soulad s unijním právem soudem, který je oprávněn obrátit se na Soudní dvůr na základě článku 267 SFEU, přestože je v tomto rozhodčím nálezu rozhodnuto o otázkách týkajících se unijního práva.

57 Na druhém místě RFC Seraing v rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že cour d'appel de Bruxelles porušil zejména čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, článek 267 SFEU a článek 47 Listiny, když jako neopodstatněné zamítl odvolací důvody v rozsahu, v němž směřovaly proti URBSFA. Uvedený soud měl totiž podle jeho názoru nesprávně za to, že nálezu CAS musí být vůči URBSFA přiznána důkazní síla, která je spojena s překážkou věci pravomocně rozsouzené, jelikož v tomto nálezu byl učiněn závěr, že články 18a a 18b PSPH jsou v souladu s unijním právem.

58 V této souvislosti Cour de cassation poté, co uvedl, že porušení čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU představuje důvod veřejného pořádku, který může sám o sobě vést ke zrušení rozsudku cour d'appel de Bruxelles, poznamenává, že posouzení tohoto důvodu zahrnuje rozhodnutí o otázce, zda je v souladu s tímto ustanovením skutečnost, že je vůči třetím osobám, které nejsou stranami sporu projednávaného soudem členského státu, přiznána důkazní síla rozhodčímu nálezu, u něhož předtím nemohl být přezkoumán soulad s unijním právem soudem, který je oprávněn obrátit se na Soudní dvůr na základě článku 267 SFEU, přestože je v tomto rozhodčím nálezu rozhodnuto o otázkách týkajících se unijního práva.

59 Za těchto podmínek se Cour de cassation rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Brání čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s článkem 267 SFEU a článkem 47 Listiny použití takových ustanovení vnitrostátního práva, jako jsou článek 24 a čl. 1713 odst. 9 [soudního řádu], v nichž je zakotvena zásada překážky věci pravomocně rozsouzené, na rozhodčí nález, u něhož byl přezkum souladu s unijním právem […] proveden soudem, který sídlí ve státě, jenž není členem Unie, a který není oprávněn obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie s předběžnou otázkou?

2) Brání čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s článkem 267 [SFEU] a s článkem 47 Listiny […] použití pravidla vnitrostátního práva, které s výhradou prokázání opaku třetími osobami přiznává rozhodčímu nálezu, u něhož byl přezkum souladu s unijním právem proveden soudem, který sídlí ve státě, jenž není členem Unie, a který není oprávněn obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie s předběžnou otázkou, důkazní sílu vůči těmto třetím osobám?“

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

60 Jak vyplývá ze znění předběžných otázek a z jejich odůvodnění, předkládající soud se Soudního dvora táže na výklad článku 19 SEU ve spojení s článkem 267 SFEU a článkem 47 Listiny, aby mohl rozhodnout, zda tato ustanovení brání tomu, aby byla na rozhodčí nález vydaný CAS a potvrzený Tribunal fédéral použita vnitrostátní ustanovení, která ve vztazích mezi stranami sporu přiznávají konečným rozhodčím nálezům povahu věci pravomocně rozsouzené, a vnitrostátní pravidlo, které jim na základě této povahy přiznává důkazní sílu vůči třetím osobám.

61 Někteří zúčastnění však v podstatě žádají Soudní dvůr, aby v rámci svého posouzení zohlednil i jiná ustanovení nebo pravidla vnitrostátního práva, než která předkládající soud výslovně uvádí ve svých otázkách.

62 Belgická vláda v písemném vyjádření zejména uvedla, že i když čl. 1713 odst. 9 soudního řádu stanoví, že rozhodčí nález má mezi stranami stejné účinky jako soudní rozhodnutí, včetně překážky věci pravomocně rozsouzené uvedené v článku 24 tohoto soudního řádu, je dále třeba, aby byl tento rozhodčí nález začleněn do belgického právního řádu v souladu s články 1720 a 1721 uvedeného soudního řádu, které stanoví postup pro uznávání a výkon rozhodčích nálezů v Belgii.

63 Tato vláda na jednání upřesnila, že v tomto kontextu existují tři způsoby, jak napadnout rozhodčí nález u belgických soudů. Nejprve, pokud jedna strana podá u příslušného soudu prvního stupně na základě článků 1720 a 1721 soudního řádu návrh na uznání rozhodčího nálezu v Belgii, může daný soud na návrh druhé strany nebo z úřední povinnosti odmítnout vyhovět prvnímu návrhu v případě, že je tento nález v rozporu s veřejným pořádkem. Dále strana, která chce zabránit uznání rozhodčího nálezu, může na základě týchž ustanovení podat k uvedenému soudu návrh na neuznání tohoto nálezu. A konečně, i když to článek 1721 soudního řádu výslovně nestanoví, lze neuznání rozhodčího nálezu navrhnout nebo dokonce o něm rozhodnout incidenčně i bez návrhu pokaždé, když je takový nález uplatněn v řízení před vnitrostátním soudem, jak je v článku 22 zákona o mezinárodním právu soukromém stanoveno pro cizí soudní rozhodnutí.

64 Stejně jako belgická vláda i FIFA a v podstatě UEFA navrhují, aby Soudní dvůr zohlednil vnitrostátní ustanovení týkající se postupu pro uznávání a výkon cizích rozhodčích nálezů v Belgii.

65 Evropská komise a německá vláda si v podstatě kladou otázku ohledně toho, zda je v předkládacím rozhodnutí uveden úplný popis vnitrostátních ustanovení, která mohou být v projednávaném případě použita, přičemž připomínají, že Soudní dvůr je v zásadě vázán výkladem vnitrostátního práva, který předkládající soud podal v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

66 V této souvislosti je podle ustálené judikatury v rámci řízení upraveného v článku 267 SFEU, které je založeno na jasném rozdělení funkcí mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, příslušný zejména k výkladu a uplatňování vnitrostátního práva pouze vnitrostátní soud (rozsudek ze dne 4. června 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, bod 36, a rozsudek ze dne 24. července 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, bod 76). Soudní dvůr musí rozhodnout o výkladu nebo platnosti ustanovení unijního práva, o které je žádán, s přihlédnutím ke skutkovému a právnímu kontextu, do něhož jsou zasazeny otázky, které jsou mu položeny, tak jak je vymezen předkládajícím soudem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2007, Laval un Partneri, C-341/05, EU:C:2007:809, bod 47, a rozsudek ze dne 24. února 2022, Namur-Est Environnement, C-463/20, EU:C:2022:121, bod 40).

67 Pouze předkládajícímu soudu tudíž přísluší, aby určil vnitrostátní ustanovení použitelná na spor v původním řízení a zohlednil je v rozsahu, v jakém to považuje za potřebné.

68 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 267 SFEU a článkem 47 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby byla nálezu CAS na území členského státu přiznána povaha věci pravomocně rozsouzené ve vztazích mezi stranami sporu, v jehož rámci byl tento nález vydán, a to v případě, kdy soulad uvedeného nálezu s unijním právem nebyl předtím posouzen vnitrostátním soudem, který je oprávněn podat k Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, a tomu, aby v důsledku této překážky věci pravomocně rozsouzené byla takovému nálezu na území téhož členského státu přiznána důkazní síla ve vztazích mezi stranami uvedeného sporu a třetími osobami.

K účinné právní ochraně jednotlivců v rámci Unie, včetně případů, kdy je věc předložena rozhodčímu soudu

69 Unie je unií práva, v níž má právo na účinnou právní ochranu zásadní význam jakožto záruka ochrany všech práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. června 2019, Komise v. Polsko (Nezávislost Nejvyššího soudu), C-619/18, EU:C:2019:531, bod 58, a rozsudek ze dne 20. dubna 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 51].

70 Toto právo, které vyplývá z ústavních tradic společných členským státům, je proto rovněž na úrovni Unie zaručeno jednotlivcům za podmínek stanovených v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU a v článku 47 Listiny, přičemž posledně uvedené ustanovení musí být náležitě zohledněno pro účely výkladu prvně uvedeného ustanovení [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2013, Komise a další v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 66; rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 35, a rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Odvolání), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 143].

71 Uznání práva na účinnou právní ochranu podle článku 47 Listiny v daném případě zejména předpokládá, že se osoba, která jej uplatňuje, dovolává práv nebo svobod zaručených unijním právem [rozsudek ze dne 22. února 2022, RS (Účinek rozsudků ústavního soudu), C-430/21, EU:C:2022:99, bod 34, a rozsudek ze dne 29. července 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, bod 71]. Tak je tomu ve sporu v původním řízení, neboť – jak zdůrazňuje předkládající soud – RFC Seraing se dovolává práv a svobod, které pro něj vyplývají z článků 45, 56, 63, 101 a 102 SFEU.

72 Tomuto právu na účinnou právní ochranu, které je zaručeno v článku 47 Listiny, odpovídá povinnost uložená členským státům v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU, aby stanovily prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých unijním právem [rozsudek ze dne 6. října 2020, État luxembourgeois (Právní ochrana proti žádosti o informace v daňové oblasti), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 47, a rozsudek ze dne 1. srpna 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Zamítnutí převzetí nezletilé osoby egyptské státní příslušnosti bez doprovodu), C-19/21, EU:C:2022:605, bod 36].

73 Zatímco článek 47 Listiny přispívá k dodržování práva na účinnou právní ochranu každého jednotlivce uplatňujícího v určité věci právo nebo svobodu, které pro něj vyplývají z unijního práva, čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU má za cíl zajistit, aby systém prostředků zavedený každým členským státem zaručoval účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem (rozsudek ze dne 20. dubna 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 52).

74 Pokud jde zaprvé o povinnost stanovenou v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU, tato povinnost znamená, že všechny orgány, které jsou součástí soudního systému členských států a mohou být jakožto „soudy“ ve smyslu unijního práva pověřeny výkladem nebo uplatňováním tohoto práva, splňují požadavky neodmyslitelně spjaté s účinnou právní ochranou [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 40, a rozsudek ze dne 22. února 2022, RS (Účinek rozsudků ústavního soudu), C-430/21, EU:C:2022:99, bod 40].

75 Pokud jde zadruhé o právo na účinnou právní ochranu zaručené v článku 47 Listiny, toto právo zejména vyžaduje, aby soudy mohly provádět účinný soudní přezkum aktů, opatření nebo jednání, o nichž je v rámci daného sporu tvrzeno, že zasáhly do práv nebo svobod, které unijní právo přiznává jednotlivci. Tento požadavek v zásadě znamená, že uvedené soudy jsou příslušné k přezkumu všech právních a skutkových otázek relevantních pro vyřešení tohoto sporu [rozsudek ze dne 6. října 2020, État luxembourgeois (Právní ochrana proti žádosti o informace v daňové oblasti), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 66 a citovaná judikatura].

76 Žádné z těchto dvou ustanovení však neznamená, že jednotlivci mají k dispozici přímý prostředek nápravy určený hlavně ke zpochybnění daného opatření, jestliže v dotyčném vnitrostátním soudním systému vedle toho existuje jeden nebo více prostředků nápravy, které jim umožňují domoci se incidenčně účinného soudního přezkumu tohoto opatření, a zajišťují tak dodržování práv a svobod, které jim unijní právo zaručuje [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. března 2007, Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163, body 47 a 49; rozsudek ze dne 6. října 2020, État luxembourgeois (Právní ochrana proti žádosti o informace v daňové oblasti), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 79, a rozsudek ze dne 8. dubna 2025, Úřad evropského veřejného žalobce (Soudní přezkum procesních úkonů), C-292/23, EU:C:2025:255, bod 79].

77 Kromě toho prostředky nápravy, které existují v dotyčném vnitrostátním soudním systému, musí příslušnému vnitrostátnímu soudu umožnit požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o jakékoli předběžné otázce týkající se výkladu unijního práva nebo platnosti aktu unijního práva za

podmínek stanovených v článku 267 SFEU. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že řízení o předběžné otázce upravené v článku 267 SFEU, které je stěžejním bodem soudního systému zavedeného Smlouvami, nastoluje dialog mezi jednotlivými soudy, konkrétně mezi Soudním dvorem a soudy členských států, jehož cílem je zajistit jednotný výklad unijního práva, a umožňuje tak zaručit jeho soudržnost, plný účinek a autonomii a v konečném důsledku i specifický charakter práva zavedeného Smlouvami [posudek 2/13 (Přistoupení Unie k EÚLP) ze dne 18. prosince 2014, EU:C:2014:2454, bod 176, rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 37, a rozsudek ze dne 22. února 2022, RS (Účinek rozsudků ústavního soudu), C-430/21, EU:C:2022:99, bod 73]. Toto řízení o předběžné otázce je tudíž podstatnou součástí systému zavedeného Smlouvami, který má vnitrostátním soudům umožnit zajistit účinnou právní ochranu práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. listopadu 2021, IS (Protiprávnost předkládacího rozhodnutí), C-564/19, EU:C:2021:949, bod 76].

78 Právní řád zavedený Smlouvami však v zásadě nebrání tomu, aby jednotlivci, na které se tento právní řád vztahuje na základě výkonu hospodářské činnosti na území Unie, řešili spory, které mezi nimi mohou vzniknout při výkonu této činnosti, v rámci rozhodčího řízení.

79 Naopak na rozdíl od uzavírání dohod mezi členskými státy, které zavádějí povinné mechanismy rozhodčího řízení, jež z pravomoci jejich soudů vyjímají spory, které se mohou týkat výkladu nebo použití unijního práva, a od uzavírání rozhodčích smluv *ad hoc*, které umožňují pokračovat v rozhodčích řízeních zahájených na základě takových smluv, kterážto jsou striktně zakázána (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, body 54 a 55; rozsudek ze dne 2. září 2021, Moldavská republika, C-741/19, EU:C:2021:655, bod 59, a rozsudek ze dne 26. října 2021, PL Holdings, C-109/20, EU:C:2021:875, body 44 a 45), je využití rozhodčího řízení jednotlivci v zásadě možné.

80 V této souvislosti, jak vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, která se týká čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, v jejímž světle je třeba vykládat článek 47 Listiny (rozsudek ze dne 19. prosince 2019, Deutsche Umwelthilfe, C-752/18, EU:C:2019:1114, bod 37), je třeba rozlišovat mezi nuceným a dobrovolným rozhodčím řízením. Pokud jde o dobrovolné rozhodčí řízení, Evropský soud pro lidská práva rozhodl, že smluvní strany se mohou dobrovolně vzdát některých práv zaručených touto úmluvou, včetně práva předložit státním soudům určité spory, které mohou vzniknout při plnění této smlouvy, pokud je takové vzdání se svobodné, zákonné a jednoznačné (viz ESLP, 2. října 2018, Mutu a Pechstein v. Švýcarsko, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, bod 96).

81 Stejně tak Soudní dvůr uvedl, že jednotlivci mohou uzavřít dohodu, v níž jasně a přesně stanoví, že všechny spory související s touto dohodou budou zcela nebo zčásti předloženy rozhodčímu orgánu namísto vnitrostátního soudu, který by byl příslušný k rozhodování těchto sporů podle ustanovení použitelných při neexistenci takové dohody (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, bod 193).

82 Nicméně od okamžiku, kdy má být mechanismus rozhodčího řízení zavedený nebo určený takovou dohodou uplatňován na celém území Unie nebo jeho části v rámci sporů souvisejících s výkonem hospodářské činnosti na tomto území, musí být tento mechanismus koncipován a uplatňován způsobem zajišťujícím jednak jeho slučitelnost se zásadami, které jsou základem

soudní struktury Unie, a jednak účinné dodržování unijního právního řádu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 188 a 189).

83 Za tímto účelem je třeba zdůraznit, že bez ohledu na pravidla, která se mohou vztahovat na rozhodčí orgán příslušný na základě takového mechanismu rozhodčího řízení, musí být možné nálezy vydané tímto orgánem podrobit soudnímu přezkumu, který je schopný zajistit účinnou právní ochranu, na níž mají dotyční jednotlivci nárok na základě článku 47 Listiny a kterou musí členské státy zajistit v oblastech pokrytých právem Unie v souladu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU.

84 Tento požadavek neznamená, že v Unii musí nutně existovat jeden nebo více soudů oprávněných zkoumat všechny právní a skutkové otázky relevantní pro vyřešení sporů, v jejichž rámci byly tyto nálezy vydány, jak by tomu mělo být podle judikatury citované v bodě 75 tohoto rozsudku v případě, že není využito rozhodčí řízení. S ohledem na možnost jednotlivců využít rozhodčí řízení za podmínek připomenutých v bodě 82 tohoto rozsudku a na požadavky týkající se účinnosti rozhodčího řízení může mít totiž soudní přezkum uvedených nálezů platně omezenou povahu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. června 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, bod 35; rozsudek ze dne 26. října 2006, Mostaza Claro, C-168/05, EU:C:2006:675, bod 34, a rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, bod 193).

85 V každém případě však musí být i nadále možné, aby jednotlivci, jichž se takové nálezy týkají, dosáhli toho, aby soud, který splňuje všechny požadavky článku 267 SFEU, přezkoumal otázku, zda jsou takové nálezy slučitelné se zásadami a ustanoveními, které jsou součástí veřejného pořádku Unie a jsou relevantní v rámci daného sporu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. června 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, bod 37, a rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, bod 193).

86 Aby byl tento přezkum účinný, musí být schopen zajistit dodržování těchto zásad a ustanovení, což znamená, že se musí týkat výkladu uvedených zásad a ustanovení, právních důsledků, které s nimi musí být spojeny, pokud jde o jejich použití v daném případě, a případně právní kvalifikace skutkového stavu, jak byl zjištěn a posouzen rozhodčím orgánem, s ohledem na tyto zásady a tato ustanovení.

87 Nelze totiž připustit, aby jednotlivci mohli využíváním rozhodčího řízení obcházet zásady a ustanovení primárního nebo sekundárního unijního práva, které jsou podstatné pro právní řád vytvořený Smlouvami nebo mají zásadní význam pro plnění úkolů svěřených Unii (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. června 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, bod 36, a rozsudek ze dne 26. října 2006, Mostaza Claro, C-168/05, EU:C:2006:675, bod 37). Naopak tyto zásady a ustanovení, které jsou součástí veřejného pořádku Unie, musí jednotlivci dodržovat, pokud jsou v daném případě splněny podmínky jejich použití. V tomto rozsahu představuje dodržování tohoto veřejného pořádku zásadní doplněk strukturovaného systému na sobě navzájem závisejících zásad, norem a právních vztahů, jimiž jsou vzájemně vázány Unie a členské státy, jakož i členské státy mezi sebou (v posledně uvedeném ohledu viz rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 33 a citovaná judikatura).

88 Jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, mezi zásady a ustanovení, které jsou součástí veřejného pořádku Unie, patří mimo jiné články 101 a 102 SFEU, které mají přímý účinek a zakládají práva jednotlivců, která musí vnitrostátní soudy chránit (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne

1. června 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, body 36 až 39, a rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 192 a 193).

89 Volný pohyb pracovníků zaručený v článku 45 SFEU, volný pohyb služeb zaručený v článku 56 SFEU a volný pohyb kapitálu zaručený v článku 63 SFEU jsou rovněž součástí veřejného pořádku Unie. Tyto tři články, jichž jediných se týká spor v původním řízení, mají rovněž přímý účinek (pokud jde o článek 45 SFEU, viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, bod 136 a citovaná judikatura, a pokud jde o článek 63 SFEU, viz rozsudek ze dne 10. března 2022, Grossmania, C-177/20, EU:C:2022:175, bod 44 a citovaná judikatura). Jsou součástí základů vnitřního trhu zahrnujícího prostor bez vnitřních hranic podle článku 26 SFEU.

K soudnímu přezkumu nálezů vydaných CAS v rámci sporů souvisejících s výkonem sportu jako hospodářské činnosti na území Unie

90 Jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, mechanismy rozhodčího řízení, kterým takové mezinárodní sportovní asociace, jako je FIFA, podřizují řešení sporů, jež mohou vzniknout mezi nimi nebo mezi národními asociacemi, které jsou jejich členy, a jednotlivci spadajícími do jejich příslušné pravomoci, ať už se jedná o podniky nebo sportovce, se na základě stanov a výsad těchto sportovních asociací vyznačují souborem prvků, které jsou jim vlastní.

91 Z tohoto důvodu Soudní dvůr uvedl, že v případě, kdy tyto spory souvisejí s výkonem sportu jakožto hospodářské činnosti na území Unie, má možnost dotyčných jednotlivců dosáhnout účinného soudního přezkumu otázky, zda jsou nálezy vydané v rámci uvedených sporů slučitelné se zásadami a ustanoveními, které jsou součástí veřejného řádu Unie, mimořádný význam (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 193 a 195).

92 S ohledem na stanovy a výsady takových sportovních asociací, jako je FIFA, je totiž třeba na využití takových mechanismů rozhodčího řízení nahlížet tak, že bylo takovými asociacemi uloženo těmto jednotlivcům jednostranně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 193, 195 a 225; viz ESLP, 2. října 2018, Mutu a Pechstein v. Švýcarsko, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, body 109 až 115). I když z formálního hlediska může použití mechanismu tohoto typu na jednotlivce vyžadovat uzavření dohody s jednotlivcem, uzavření takové dohody a vložení ujednání, které stanoví použití rozhodčího řízení, do této dohody jsou ve skutečnosti předem uloženy předpisy přijatými dotyčnou asociací a použitelnými na její členy a osoby s nimi spojené, či dokonce na jiné kategorie osob.

93 Povinná povaha takových mechanismů rozhodčího řízení úzce souvisí s okolností, že se tyto mechanismy mají použít na spory mezi sportovní asociací, jež má obzvláště rozsáhlé regulační, kontrolní a sankční pravomoci *sui generis*, a obecnou a neurčitou skupinou právnických nebo fyzických osob, které podléhají výkonu těchto pravomocí při výkonu jejich profesní činnosti, jak v podstatě uvedla generální advokátka v bodech 74 a 75 svého stanoviska.

94 Je pravda, že povinné využití rozhodčího řízení může být s ohledem na právní autonomii, kterou disponují mezinárodní sportovní asociace, a vzhledem k jejich odpovědnostem (v této souvislosti viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, body 75 a 142 a citovaná judikatura), v zásadě odůvodněno sledováním

takových legitimních cílů, jako je zajištění jednotného řešení sporů souvisejících se sportovní disciplínou, která spadá do jejich pravomoci, nebo umožnění soudržného výkladu a uplatňování pravidel platných pro tuto disciplínu.

95 Soudní dvůr však opakovaně připomněl, že tato právní autonomie nemůže odůvodnit, aby výkon pravomocí takových asociací vedl k omezení možnosti jednotlivců dovolávat se práv a svobod, které jim přiznává unijní právo a jsou součástí veřejného pořádku Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 75, a rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, bod 196 a citovaná judikatura). Tento požadavek přitom sám o sobě znamená, že dodržování těchto práv a svobod může být předmětem účinného soudního přezkumu, a to tím spíše, pokud je využití rozhodčího řízení uloženo dotyčným jednotlivcům (obdobně viz rozsudek ze dne 1. června 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, body 36 až 39, a rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 192 a 193).

96 Nález CAS byl v projednávaném případě vydán na základě mechanismu rozhodčího řízení, o kterém je třeba mít za to, že byl v praxi jednostranně uložen dotčeným jednotlivcům, jak vyplývá z údajů poskytnutých předkládajícím soudem a ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici.

97 Podle čl. 47 odst. 3 a čl. 50 odst. 1 stanov FIFA musí být totiž každý opravný prostředek proti rozhodnutí odvolací komise FIFA a obecněji proti rozhodnutí FIFA a jejích orgánů přijatému v posledním stupni podán k CAS. Podle čl. 50 odst. 4 těchto stanov nemá tento opravný prostředek odkladný účinek, i když mu CAS může takový účinek přiznat. Dále podle článků 11, 14, 15 a 51 uvedených stanov se národní fotbalové asociace, které jsou členy FIFA, musí podřídit pravomoci a rozhodnutím CAS a musí přimět vlastní členy nebo přidružené subjekty, jako jsou ligy, kluby a hráči, aby se případně podřídili této pravomoci a těmto rozhodnutím nebo pravomoci a rozhodnutím rozhodčích orgánů zřízených na národní úrovni. Konečně podle článku 51 týchž stanov je zakázáno podat jakýkoli opravný prostředek a jakýkoli návrh na nařízení předběžného opatření k obecnému soudu, ledaže by to bylo zvláště stanoveno předpisy FIFA. S touto výhradou je tedy příslušná pravomoc CAS a rozhodčích orgánů zřízených na národní úrovni nejen obecná a závazná, ale i výlučná pro všechny kategorie osob uvedené v těchto ustanoveních.

98 Je tedy třeba upřesnit požadavky, které musí splňovat soudní přezkum nálezů vydaných na základě takového mechanismu, aby mohly příslušné vnitrostátní soudy zaručit jednotlivcům účinnou právní ochranu, na kterou mají právo na základě článku 47 Listiny a kterou musí členské státy zajistit v oblastech pokrytých právem Unie v souladu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU.

99 Na prvním místě, jak bylo uvedeno v bodě 76 tohoto rozsudku, čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU nutně neznamená, že na území Unie musí existovat takový přímý prostředek nápravy, jako je žaloba na neplatnost, odpor nebo odvolání, který by dotčeným jednotlivcům umožnil zpochybnit takové nálezy, a tím dosáhnout toho, aby příslušný soud provedl účinný soudní přezkum těchto nálezů. Dotyčná sportovní asociace však může vytvořit mechanismus rozhodčího řízení, který s ohledem na její sídlo podléhá takovému přímému prostředku nápravy v rámci Unie.

100 Naproti tomu ve všech případech, kdy byl nález vydán v rámci sporu souvisejícího s výkonem sportu jako hospodářské činnosti na území Unie a nebyl stanoven přímý prostředek nápravy, který by bylo možné podat proti tomuto nálezu u soudu členského státu, musí mít dotčení jednotlivci možnost, jak bylo připomenuto v bodě 76 tohoto rozsudku, domoci se incidenčně –

na návrh nebo i bez návrhu – toho, aby jakýkoli soud členského státu, který může jakýmkoli způsobem rozhodnout o takovém nálezu, provedl účinný soudní přezkum otázky, zda je uvedený nález v souladu se zásadami a ustanoveními, které jsou součástí veřejného pořádku Unie, jak vyplývá z bodů 85 a 95 tohoto rozsudku. Při neexistenci takového incidenčního přezkumu nebo v případě, že by tento přezkum nebyl účinný, by s ohledem na skutečnosti uvedené v bodech 92 a 93 tohoto rozsudku neexistoval prostředek nápravy umožňující zajistit dotyčným jednotlivcům účinnou právní ochranu, takže dotyčný členský stát by byl povinen takový prostředek nápravy zavést.

101 Na druhém místě soudy členských států, které mají takový přezkum provést, musí mít v případě, kdy takový nález zahrnuje – stejně jako v projednávaném případě – výklad nebo použití zásad nebo ustanovení, které jsou součástí veřejného pořádku Unie a přiznávají práva nebo svobody jednotlivcům, možnost přezkoumat výklad těchto zásad nebo ustanovení, právní důsledky, které byly s tímto výkladem spojeny, pokud jde o jejich použití na projednávaný případ, a právní kvalifikaci, která byla s ohledem na uvedený výklad dána skutkovým okolnostem, jak byly zjištěny a posouzeny rozhodčím orgánem, jak vyplývá z bodů 86 a 95 tohoto rozsudku.

102 Na třetím místě se tyto soudy nemohou omezit na případné konstatování, že takový nález je zcela nebo zčásti neslučitelný se zásadami nebo ustanoveními, které jsou součástí veřejného pořádku Unie.

103 Naopak uvedené soudy musí mít rovněž možnost vyvodit v rámci svých příslušných pravomocí a v souladu s použitelnými vnitrostátními ustanoveními veškeré právní důsledky, které vyplývají ze zjištění takové neslučitelnosti. V opačném případě by totiž provedený soudní přezkum nebyl účinný, jelikož by mohl umožnit přetrvávání této neslučitelnosti.

104 Zejména v případě, kdy se jedná o porušení pravidel hospodářské soutěže, musí mít dotyční jednotlivci možnost obrátit se na tytéž soudy nejen s návrhem, aby konstatovaly toto porušení a nařídily náhradu škody, která jim vznikla, ale i s návrhem, aby nařídily ukončení jednání vedoucího k uvedenému porušení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 200 a 201). Totéž platí pro svobody pohybu, jelikož sportovní asociace musí tyto svobody dodržovat, když přijímají nebo uplatňují předpisy, které mají na tyto svobody přímý dopad (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, body 85 a 86 a citovaná judikatura).

105 Na čtvrtém a posledním místě z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že každý vnitrostátní soud, jemuž byl předložen spor řídící se unijním právem, musí mít pravomoc nařídit předběžná opatření umožňující zaručit plnou účinnost rozhodnutí, které má být přijato ve věci samé, a to i v případě, kdy uvedený soud předloží Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce a přeruší řízení do doby, než Soudní dvůr odpoví. Takový soud musí mimoto upustit od použití pravidel vnitrostátního práva, která brání této pravomoci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. června 1990, Factortame a další, C-213/89, EU:C:1990:257, body 21 až 23; usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 25. února 2021, Sea Watch, C-14/21 a C-15/21, EU:C:2021:149, bod 32).

106 Z toho plyne, že dotyční jednotlivci musí mít možnost podat k jakémukoli vnitrostátnímu soudu, jemuž byla platně předložena otázka, zda je rozhodčí nález slučitelný se zásadami a ustanoveními, které jsou součástí veřejného pořádku Unie, návrh na nařízení předběžného opatření do doby, než bude vydáno rozhodnutí ve věci samé (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, International Skating Union v. Komise, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, bod 201). Obecně musí být

možné podat návrh na nařízení takových předběžných opatření u každého vnitrostátního soudu, který je příslušný v rámci takového návrhu na prohlášení neplatnosti, na vydání soudního příkazu nebo na náhradu škody, jako je návrh, který je základem sporu v původním řízení, nebo v rámci jakéhokoli jiného vnitrostátního soudního řízení rozhodnout o otázce, zda akt, opatření nebo jednání mezinárodní nebo národní sportovní asociace nebo rozhodčího orgánu, jehož pravomoc je v praxi jednotlivcům jednostranně uložena takovou asociací, je slučitelný s těmito zásadami a ustanoveními, aniž je nutné čekat, až bude o této otázce rozhodnuto ve věci samé. Při neexistenci takové možnosti by totiž nemohla být zaručena plná účinnost takového rozhodnutí.

107 Dále z toho plyne, že každý vnitrostátní soud příslušný k rozhodnutí o takové otázce musí upustit od použití jakéhokoli pravidla přijatého členským státem nebo *a fortiori* sportovní asociací, které dotyčným jednotlivcům zakazuje obrátit se na uvedený soud s návrhem na nařízení takových předběžných opatření nebo jiným způsobem brání tomu, aby uvedený soud mohl taková opatření nařídit.

108 V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že se nález CAS týká sporu ohledně disciplinárních sankcí, které FIFA uložila na základě smluv uzavřených mezi fotbalovým klubem usazeným v Belgii a podnikem se sídlem na Maltě, jehož hospodářskou činností je poskytování finanční pomoci fotbalovým klubům v Evropě. Tento nález byl vydán na základě mechanismu rozhodčího řízení zavedeného předpisy přijatými FIFA, které stanoví, že proti takovému nálezu lze podat žalobu na neplatnost k soudu třetího státu. Jedná se tedy o nález, ve vztahu k němuž musí mít dotčení jednotlivci v případě, že neexistuje možnost podat přímý prostředek nápravy k soudu členského státu, možnost dosáhnout incidenčně toho, aby kterýkoli soud členského státu, který může rozhodovat o takovém nálezu, v případě potřeby za pomoci Soudního dvora na základě článku 267 SFEU provedl účinný přezkum dodržování zásad a ustanovení, jež jsou součástí veřejného pořádku Unie.

109 Kromě toho, jak vyplývá z údajů uvedených v předkládacím rozhodnutí, vnitrostátní ustanovení a pravidla, která jsou předmětem otázek předkládajícího soudu, přiznávají konečným rozhodčím nálezům obecně a neurčitě povahu věci pravomocně rozsouzené ve vztazích mezi stranami a důkazní sílu vůči třetím osobám na celém území dotyčného členského státu. Jako taková byla použita na nález CAS v rozsudku, proti kterému byl podán kasační opravný prostředek projednávaný předkládajícím soudem.

110 V důsledku tohoto použití je tudíž takovému rozhodčímu nálezu přiznána povaha věci pravomocně rozsouzené ve vztazích mezi stranami sporu, v jehož rámci byl tento rozhodčí nález vydán.

111 Toto použití přitom stranu, proti které druhá strana dotčený rozhodčí nález následně uplatňuje ve sporu, který byl předložen soudu dotyčného členského státu, zbavuje možnosti dosáhnout toho, aby uvedený soud na návrh nebo i bez návrhu provedl účinný přezkum otázky, zda je tento rozhodčí nález slučitelný se zásadami a ustanoveními, které jsou součástí veřejného pořádku Unie.

112 V důsledku téhož použití je dále takovému rozhodčímu nálezu přiznána důkazní síla ve vztazích mezi stranami sporu, v jehož rámci byl tento rozhodčí nález vydán, a třetími osobami, které nejsou stranami tohoto sporu.

113 Je pravda, jak uvedl předkládající soud v předkládacím rozhodnutí i generální advokátka v bodě 134 svého stanoviska, že tato důkazní síla představuje domněnku, která může být vyvrácena stranou, vůči níž je dotčený rozhodčí nález následně třetí osobou, která není stranou uvedeného sporu, uplatňován ve sporu předloženém soudu dotyčného členského státu.

114 Z tohoto rozhodnutí však rovněž vyplývá, že přiznání takové důkazní síly dotčenému rozhodčímu nálezu je jedním z důsledků, které vnitrostátní právo spojuje s překážkou věci pravomocně rozsouzené s cílem učinit tento rozhodčí nález uplatnitelným vůči třetím osobám. Tato důkazní síla je tedy přiznána uvedenému rozhodčímu nálezu stejně jako povaha věci pravomocně rozsouzené, jejímž je logickým následkem a s níž je přímo a neoddělitelně spojena, a to při absenci jakéhokoli přezkumu jeho souladu s veřejným pořádkem Unie ze strany soudu členského státu.

115 Požadavek přezkumu dodržování veřejného pořádku je přitom nezbytný k tomu, aby dotyčný jednotlivec mohl uplatnit právo na účinný opravný prostředek a mohl požívat účinné právní ochrany, která mu musí být zajištěna – případně i bez návrhu – v souladu s článkem 47 Listiny a čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU, a to bez ohledu na osobu, která se vůči němu hodlá dovolávat takového rozhodčího nálezu, jako je rozhodčí nález dotčený v původním řízení.

116 Ostatně je třeba poznamenat, že Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů, podepsaná dne 10. června 1958 v New Yorku (*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 330, s. 3), která není pro Unii závazná, ale jejímiž smluvními stranami jsou všechny členské státy a mimoto i Švýcarská konfederace, také stanoví soudní přezkum rozhodčích nálezů týkajících se dodržování veřejného pořádku.

117 Jak totiž v podstatě připomněly zejména belgická, francouzská, litevská a nizozemská vláda a Komise, z této úmluvy vyplývá, že ačkoli každý stát, který je smluvní stranou této úmluvy, musí uznat existenci a autoritu cizích rozhodčích nálezů vydaných na základě dohody, kterou se fyzické nebo právnické osoby zavázaly podrobit rozhodčímu řízení všechny spory, které mezi nimi mohou vzniknout ohledně určitého právního vztahu, nebo jejich část, tato povinnost jde ruku v ruce s povinností takového státu zajistit dotčeným osobám možnost dosáhnout toho, aby příslušné vnitrostátní soudy provedly na návrh nebo i bez návrhu přezkum souladu těchto nálezů s jeho veřejným pořádkem. Pokud jde o členské státy, posledně uvedená povinnost jde ruku v ruce s povinností zajistit těmto osobám možnost dosáhnout přezkumu souladu uvedených nálezů s veřejným pořádkem Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. června 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, bod 37).

118 Konečně je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je článek 47 Listiny sám o sobě dostačující a nemusí být upřesněn ustanoveními unijního nebo vnitrostátního práva k tomu, aby bylo jednotlivcům přiznáno právo uplatnitelné jako takové (rozsudek ze dne 17. dubna 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, bod 78; rozsudek ze dne 29. července 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 56, a rozsudek ze dne 28. ledna 2025, ASG 2, C-253/23, EU:C:2025:40, bod 89).

119 Z ustálené judikatury Soudního dvora rovněž vyplývá, že jelikož je čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU formulován jasně a přesně a není vázán na žádnou podmínku, má přímý účinek [rozsudek ze dne 18. května 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a další, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 250; rozsudek ze dne

22. února 2022, RS (Účinek rozsudků ústavního soudu), C-430/21, EU:C:2022:99, bod 58, a rozsudek ze dne 6. března 2025, D. K. (Odnětí věci soudci), C-647/21 a C-648/21, EU:C:2025:143, bod 90].

120 Z toho plyne, že pokud vnitrostátní ustanovení, která jsou použitelná na daný spor, případně brání plné účinnosti čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, musí příslušný vnitrostátní soud v případě, že nemůže provést konformní výklad těchto vnitrostátních ustanovení, upustit od jejich použití na základě vlastní pravomoci. Pravomoc učinit v samotném okamžiku uplatňování unijního práva vše, co je nezbytné k upuštění od použití vnitrostátního ustanovení nebo praxe, která případně brání plné účinnosti norem unijního práva s přímým účinkem, je nedílnou součástí úlohy unijního soudu, jež přísluší vnitrostátnímu soudu pověřenému uplatňováním těchto norem v rámci své pravomoci [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. února 2022, RS (Účinek rozsudků ústavního soudu), C-430/21, EU:C:2022:99, body 59 a 62 a citovaná judikatura].

121 Tato povinnost tedy platí mimo jiné v případě, kdy použitelná vnitrostátní ustanovení brání příslušnému vnitrostátnímu soudu v tom, aby incidenčně provedl účinný přezkum otázky, zda je rozhodčí nález vydaný CAS v rámci sporu souvisejícího s výkonem sportu jako hospodářské činnosti na území Unie slučitelný se zásadami a ustanoveními, které jsou součástí veřejného pořádku Unie.

122 Uvedená povinnost se tedy uplatní zejména v případě existence vnitrostátních ustanovení a pravidel, která přiznávají takovému rozhodčímu nálezu povahu věci pravomocně rozsouzené ve vztazích mezi stranami a důkazní sílu ve vztazích mezi stranami a třetími osobami, aniž byl tento rozhodčí nález předtím předmětem přezkumu, který by soudu dotyčného členského státu umožnil účinně ověřit, zda je slučitelný se zásadami a ustanoveními, jež jsou součástí veřejného pořádku Unie. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že právě samotné přiznání takové povahy, a v důsledku toho takové síly uvedenému rozhodčímu nálezu je v takovém kontextu v rozporu s požadavkem účinné právní ochrany uvedeným v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU a v článku 47 Listiny.

123 Taková situace se totiž zásadně liší od situace, o kterou se jedná v judikatuře Soudního dvora citované v bodě 55 tohoto rozsudku, kdy je přiznání povahy věci pravomocně rozsouzené soudnímu rozhodnutí nebo rozhodčímu nálezu, které mohly být předmětem účinného soudního přezkumu v souladu s těmito ustanoveními, zpochybněno z důvodu, že brání tomu, aby bylo konstatováno a sankcionováno porušení jiného ustanovení nebo jiné zásady unijního práva, a tudíž porušuje omezení, které zásada efektivity unijního práva klade na překážku věci pravomocně rozsouzené jakožto vyjádření zásady procesní autonomie členských států.

124 V projednávaném případě z toho plyne, že k vnitrostátním ustanovením a pravidlům, ve vztahu k nimž jsou formulovány otázky předkládajícího soudu, by se nemělo přihlížet, ledaže by tato ustanovení a tato pravidla, posuzovaná případně společně s jinými ustanoveními vnitrostátního práva, mohla být vykládána v tom smyslu, že se nepoužijí v případě takového rozhodčího nálezu, jako je rozhodčí nález dotčený v původním řízení, což přísluší určit pouze předkládajícímu soudu.

125 S ohledem na výše uvedené je třeba na položené otázky odpovědět, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 267 SFEU a článkem 47 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby

– byla nálezu CAS na území členského státu přiznána povaha věci pravomocně rozsouzené ve vztazích mezi stranami sporu, v jehož rámci byl tento nález vydán, v případě, kdy tento spor souvisí s výkonem sportu jako hospodářské činnosti na území Unie a soulad uvedeného nálezu

se zásadami a ustanoveními, které jsou součástí veřejného pořádku Unie, nebyl předem účinně přezkoumán soudem tohoto členského státu, který je oprávněn podat k Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce;

– v důsledku této překážky věci pravomocně rozsouzené byla takovému nálezu na území téhož členského státu přiznána důkazní síla ve vztazích mezi stranami uvedeného sporu a třetími osobami.

K nákladům řízení

126 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 267 SFEU a článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie

musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby

– **byla nálezu Tribunal arbitral du sport (CAS) na území členského státu přiznána povaha věci pravomocně rozsouzené ve vztazích mezi stranami sporu, v jehož rámci byl tento nález vydán, v případě, kdy tento spor souvisí s výkonem sportu jako hospodářské činnosti na území Evropské unie a soulad uvedeného nálezu se zásadami a ustanoveními, které jsou součástí veřejného pořádku Unie, nebyl předem účinně přezkoumán soudem tohoto členského státu, který je oprávněn podat k Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce;**

– **v důsledku této překážky věci pravomocně rozsouzené byla takovému nálezu na území téhož členského státu přiznána důkazní síla ve vztazích mezi stranami uvedeného sporu a třetími osobami.**

Podpisy